

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ĪSTENĀIS LOCEKLIS ARNOLDS ALKSNIS

30.04.1932.–02.09.2004.

Latvijas zinātnie cietusi smagu zaudējumu. 2004. gada 2. septembrī 73. dzīves gadā pēc smagas slimības no dzīves aizgājis izcils ķīmijas zinātnes pārstāvis un pedagogs, habilitēts tehnisko zinātņu doktors, RTU profesors, Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenais loceklis, Ņujorkas ZA loceklis, LLMZA loceklis Arnolds Alksnis.

A. Alksnis dzimis 1932. gadā Talsos zemnieka ģimenē. Pēc studijām par A. Alkšņa dzīves aicinājumu kļuva ķīmija un jaunu materiālu veidošana no dabas izejvielām. A. Alksnis ilgu laiku bija Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūta Polimēru laboratorijas vadītājs, direktora vietnieks zinātniskajā darbā un Zinātniskās padomes priekšsēdētājs. Pateicoties viņa talantam, mērķtiecībai, izcilajām darbaspējām, sekmīgi tika realizēti lieli zinātniski tehniskie projekti kosmosa tehnoloģiju jomā un tautsaimniecībā. Daudzu darbu gadu gaitā A. Alkšņa vadībā tika izstrādāts kriogēnās siltumizolācijas materiāls *Ripors 2H* nesējraķetei "Enerģija", kura bija paredzēta daudzkārt izmantojamā kosmosa kuģa "Buran" ievadīšanai orbītā ap Zemi. Šis darbs sekmīgi tika pabeigts 1988. gadā. 1980. gadā kosmosa kuģī "Salūts" pirmoreiz kosmonautikas vēsturē tika realizēts putupoliuretāna ieguves eksperiments mikrogravitācijas apstākļos, kura rezultātā pirmoreiz tika iegūtas jaunas

atziņas par ķīmiski tehnoloģisko procesu norisi kosmosā. Šī sarežģītā eksperimenta sagatavošana notika A. Alkšņa vadībā.

1984. gadā pirmoreiz PSRS praksē tika uzsākta lieltonnāžas poliola maisījumu ražošana uzsmidzināmā putupoliuretāna *Ripors 6T* ieguvei. Šis siltumizolācijas materiāls ieguva plašu pielietojumu visā Padomju Savienības teritorijā un arī Latvijā. A. Alksnis bija lielisks pedagogs – viņa vadībā tika izstrādātas 12 kandidāta disertācijas, noorganizēta jauno speciālistu apmācība koksnes ķīmijas disciplīnās RTU "Koksnes kompleksās pārstrādes" programmas ietvaros. A. Alksnis bija vairāk nekā 200 zinātnisko publikāciju un trīs monogrāfiju autors. Viņa daudzpusīgā darbība, sasniegumi zinātnē, jaunu materiālu un tehnoloģiju izstrādāšana tika augsti novērtēta. A. Alksnis tika apbalvots ar Darba Sarkanā Karoga ordeni, viņš bija LPSR Valsts prēmijas laureāts, viņam piešķirts Valsts emeritētā zinātnes darbinieka nosaukums.

A. Alksnis bija ķīmiķis ar mākslinieka dvēseli, viņa akvareļi tika eksponēti izstādēs un priecēja daudzus jo daudzus. A. Alksnis paliks gaišā atmiņā kolēģiem, jo viņš bija cilvēks ar dāsnu dvēseli.

Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts